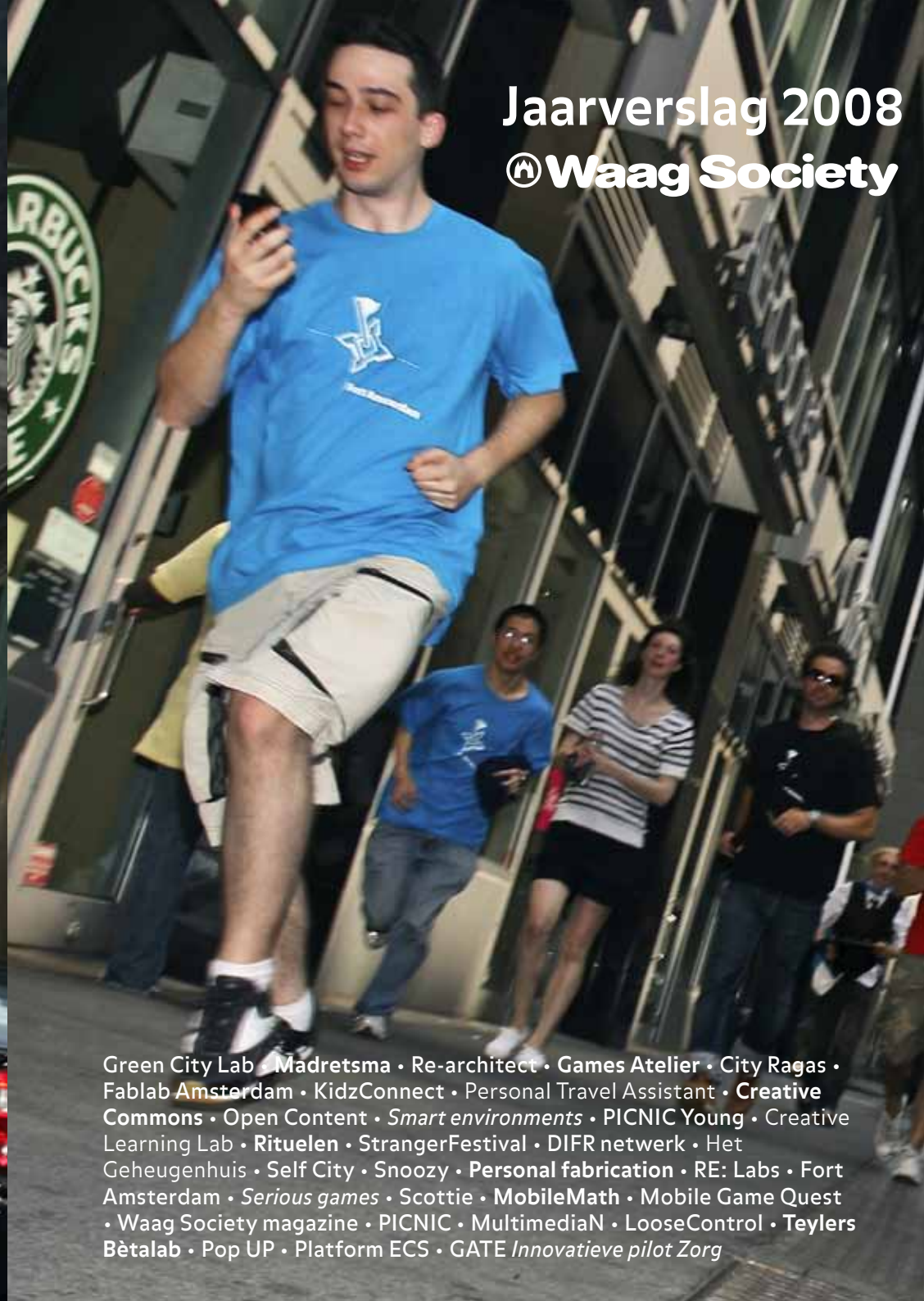

Jaarverslag 2008

© **Waag Society**

Green City Lab • Madretsma • Re-architect • Games Atelier • City Ragas • Fablab Amsterdam • KidzConnect • Personal Travel Assistant • **Creative Commons** • Open Content • *Smart environments* • PICNIC Young • Creative Learning Lab • Rituelen • StrangerFestival • DIFR network • Het Geheugenhuis • Self City • Snoozy • Personal fabrication • RE: Labs • Fort Amsterdam • *Serious games* • Scottie • MobileMath • Mobile Game Quest • Waag Society magazine • PICNIC • MultimediaN • LooseControl • Teylers Bètalab • Pop UP • Platform ECS • GATE *Innovatieve pilot Zorg*

Jaarverslag 2008
Stichting Waag Society

Redactie: Michelle 't Hart, Wietske Huisman
Vormgeving: Ron Boonstra

© 2009, Waag Society

Nieuwmarkt 4
1012 CR Amsterdam
T +31 (0)20 5579898
F +31 (0)20 5579880
E society@waag.org
waag.org

Beeld omslag: Fort Amsterdam in New York

Op dit werk is de Creative Commons Naamsvermelding-GelijkDelen Licentie Nederland 3.0 van toepassing. De gebruiker mag:

- het werk kopiëren, verspreiden, tonen en op- en uitvoeren
- afgeleide werken maken

onder de volgende voorwaarden:

Naamsvermelding. De gebruiker dient bij het werk de door de maker of de licentiegever aangegeven naam te vermelden.

Gelijk delen. Indien de gebruiker het werk bewerkt kan het daaruit ontstane werk uitsluitend krachtens dezelfde licentie als de onderhavige licentie worden verspreid. Bij hergebruik of verspreiding dient de gebruiker de licentievoorwaarden van dit werk kenbaar te maken aan derden.

De gebruiker mag uitsluitend afstand doen van een of meerdere van deze voorwaarden met voorafgaande toestemming van de rechthebbende.

Inhoudsopgave

Inleiding

Terugblik op 2008	5
Domeinen en Ateliers	9

De projecten van 2008

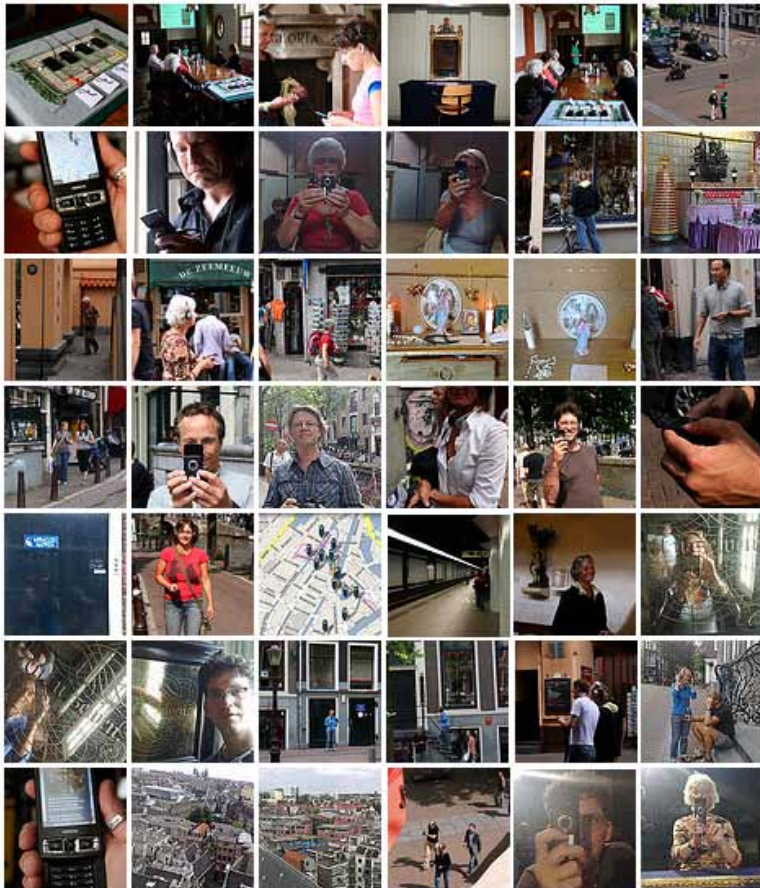
City Ragas	10
Creative Commons - Open Content	11
Expertisecentrum Creative Learning Lab	12
Fablab - Amsterdam Living lab	12
Fort Amsterdam	13
Games Atelier - Mobile Game Quest	14
GATE - Innovatieve Pilot Zorg	14
Het Geheugenhuis	15
Kidzconnect	15
KillerTV	16
Madretsma	16
MLGK	17
MobileMath	18
MultimediaN - LooseControl	18
PICNIC '08	19
PICNIC YOUNG	19
Platform ECS - Mobilize	20
Pop UP	21
Personal Travel Assistant	21
Re-architect	22
Rituelen	22
Self City	23
StrangerFestival	23
Snoozy	24
Teylers Bètalab	24

Communicatie en publicaties	26
------------------------------------	----

Publieksbereik

Publieksactiviteiten	28
Waag Society in de pers	32
Kwantitatieve gegevens	38
Prijzen en onderscheidingen	38

Personeel	39
------------------	----

Beelden uit de pilot Rituelen met Erfgoed Nederland in het kader van het Jaar van het Religieus Erfgoed 2008.

Terugblik op 2008

Waag Society kan terugkijken op een enerverend jaar 2008.

Vroeg in het jaar werd in samenwerking met Erfgoed Nederland het project *Rituelen-erfgoed op locatie* gestart. Binnen deze pilot werd deelnemers gevraagd over hun rituelen en persoonlijk religieus erfgoed te vertellen. Vanuit de verhalen werd de relatie gelegd naar zowel roerend als onroerend erfgoed in musea, archieven, archeologische vindplaatsen, gebouwen en plekken. Door inzet van locatie-gebaseerde mobiele technologie werden deze relaties als extra betekenislaag over onze alledaagse werkelijkheid gelegd.

In maart vond de officiële lancering van *Games Atelier* plaats. Games Atelier is een nieuw leermiddel, dat aansluit bij de belevingswereld van scholieren in het voortgezet onderwijs. Scholieren maken hierbij gebruik van mobiele telefoons, GPS en internet om samen spellen te maken, spelen, delen en achteraf te bekijken. Games Atelier daagt scholieren uit om in hun leefomgeving te leren.

Het eerste spel werd op 14 maart 2008 gespeeld door burgemeester Job Cohen, samen met scholieren in het Oosterpark.

In juni werd door Waag Society een bijdrage geleverd aan het New Yorkse Come Out & Play festival. Hiervoor werd de *urban game Fort Amsterdam* ontwikkeld over de Nederlandse geschiedenis van New York. Tijdens het spel werden spelers 400 jaar terug gezet in de tijd toen New York nog Nieuw Amsterdam heette. De opdracht was om het fort te veroveren dat op het zuidelijke punt van Manhattan gesitueerd was. Met het spel kwam de Nederlandse geschiedenis van New York tot leven voor de gebruikers, die op de historische locaties in het hedendaagse New York liepen. Deze game werd gemaakt met behulp van 7scenes software.

Het Creative Learning Lab bracht in de zomer scholieren uit Florida en Amsterdam virtueel samen in Teen Second Life om te leren over elkaars culturen. In het samenwerkingsprogramma *Kidz Connect* werkten de scholieren aan een gezamenlijke live show in de virtuele wereld waarvan muziek, dans en digitale kunst de onderdelen vormden.

Uiteraard leverde Waag Society dit jaar weer een bijdrage aan PICNIC, de crossmedia manifestatie in september, waar ongeveer 9000 professionals uit de creatieve en technologiesector aan hebben

Burgemeester Cohen met leerlingen van het Amstel Lyceum tijdens de lancering van Games Atelier (foto: Marco Baiwir)

Workshop bruggen bouwen in het Fablab met studenten van de TU Delft.

deelgenomen. Waag Society organiseerde tijdens PICNIC een aantal onderdelen; een *Locative Lab* en een *Green City Lab*, een onderwijsseminar en workshops voor scholieren onder de naam PICNIC YOUNG Specials & Labs, faciliteerde de aanwezigheid van 25 kunstenaars op het terrein en verzorgde aan het eind een samenvattende bijeenkomst onder de naam RE:Labs.

Ook in november liet Waag Society van zich horen. Voor het Amsterdam-India Festival, dat georganiseerd werd door het Concertgebouw en een aantal vooraanstaande culturele instellingen, werd in samenwerking met het medialab Sarai in Delhi, India een culturele uitwisseling genaamd City Ragas ontwikkeld. City Ragas is een visuele game waarin Amsterdam rechtstreeks met Delhi werd verbonden. Met behulp van een speciaal ontwikkelde toepassing op mobiele telefoons werden de spelers in beide steden gelijktijdig in staat gesteld om te werken aan een beeldverhaal. Fotografie werd hier gebruikt als communicatiemiddel om taalbarrières te voorkomen. Ongeveer 200 spelers deden mee.

Aan het eind van 2008, in december, was Marleen Stikker, directeur van Waag Society, uitgenodigd als keynote spreker in Hong Kong tijdens de *Business of Design Week*, een grote design beurs. Voor deze gelegenheid werd ook de game *Re-architect* ontwikkeld over stadsplanning en stedelijke

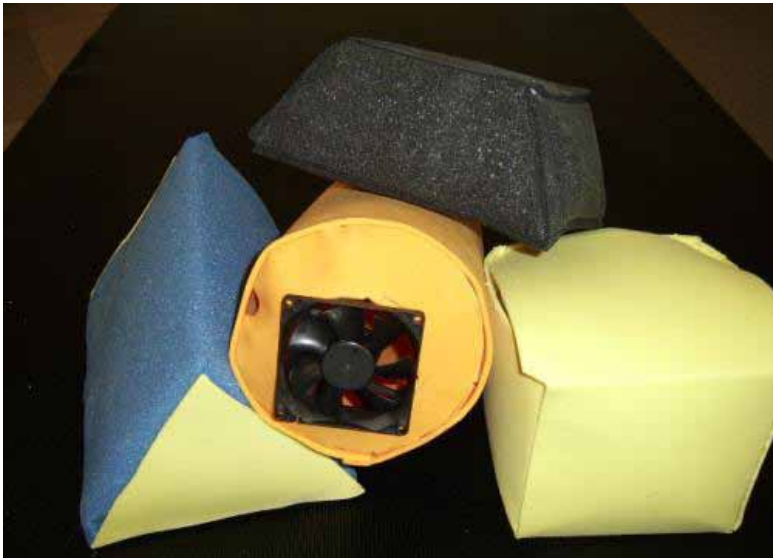
transformatie, waarbij de spelers op fotojacht gaan langs architectuur van de stad in het verleden, heden en toekomst. Re-architect werd gerealiseerd met partners in Hong Kong en het Nederlands Architectuur Instituut in Rotterdam.

Waag Society kan terugkijken op een jaar waarin diverse nieuwe projecten tot stand kwamen. Belangrijk was het feit dat in 2008 de pilot met het eerste Fablab in Nederland, die het jaar ervoor werd geïnitieerd, kon worden voortgezet, resulterend in een permanente opstelling in Pakhuis de Zwijger. Een Fablab is een digitale werkplaats met computergestuurde machines, waar startende ondernemers, kunstenaars, educatieve instellingen en particulieren terecht kunnen voor het maken van modellen en prototypen. Een Fablab stimuleert de innovatie, waarbij de deelnemers kennis en ervaring delen met andere gebruikers van Fablabs. Het concept stamt van Neil Gershenfeld van MIT Boston, maar wordt inmiddels in tal van landen toegepast. De diverse Fablabs over de wereld vormen samen een netwerk en staan op diverse manieren, via internet en audiovisueel, met elkaar in verbinding. Het Fablab organiseert tal van speciale bijeenkomsten en workshops.

Op de navolgende bladzijden is een overzicht van de projecten (op alfabetische volgorde) en alle activiteiten in 2008 te vinden.

Deelnemers aan het architectuurspel Re-architect in Hong Kong in december 2008.

Interactieve snoezelobjecten, gemaakt in het Fablab als onderdeel van het Atelier Sensitive.

Domeinen en Ateliers

Waag Society houdt zich bezig met innovatieve technologie voor sociale innovatie. De activiteiten van Waag Society zijn daarbij te ordenen binnen vijf maatschappelijke domeinen: Zorg, Cultuur, Samenleving, Onderwijs en Duurzaamheid.

De verschillende projecten waar Waag Society aan werkt kunnen vallen onder één of meerdere domeinen. De domeinhouders zorgen voor inhoudelijke invulling van de domeinen. Naast de domeinen kende Waag Society in 2008 de volgende Ateliers, waarbinnen diverse technologische thema's zijn georganiseerd:

- Collaborative:
genetwerkte interactieve toepassingen en installaties;
- Locative:
werken aan een verrijkte relatie tussen mens en locatie;
- Sensitive:
ontwikkelen van sensitieve, tactiele omgevingen en objecten;
- Narrative:
ontsluiting van verhalen en persoonlijk erfgoed met behulp van technologie.

De activiteiten binnen het domein Onderwijs worden uitgevoerd door het *Creative Learning Lab* in Pakhuis de Zwijger. In 2008 is voor het nieuwe domein Duurzaamheid Marjolijn Bloemmen in dienst

gekomen als programmamanager. Waag Society hanteert binnen het onderzoeksprogramma de methode *Creative Research*.

Creative Research is experimenteel inter-disciplinair onderzoek. Kunstenaars, creatieven en gebruikers staan centraal en hebben een grote invloed op het eindresultaat: *Users as Designers*. De klassieke benadering van wetenschap en het standaardmodel van onderzoek en ontwikkeling worden verrijkt door deze methode die kunst, cultuur en wetenschap verbindt. Creative Research leidt tot toepassingen die nauw aansluiten bij de behoeften en mogelijkheden van gebruikers en is verwant aan *participatory design, rapid prototyping, practice based research* en *tinkering*.

Ter ondersteuning van het onderzoeksprogramma kent Waag Society gebruikersonderzoekers, een afdeling communicatie en een secretariaat.

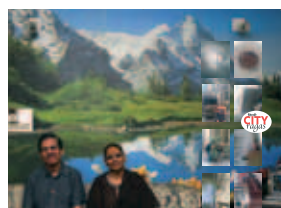

Foto gemaakt tijdens PICNIC Young Labs, het onderdeel van de PICNIC manifestatie gericht op leerlingen van het voortgezet onderwijs.

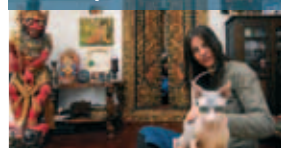
De projecten van 2008

*City Ragas
Partner: Sarai (Delhi,
India), Amsterdam-India
Festival*

*Globalisering in Spiegelbeeld
Verwestering in India, Veroorstening in Nederland
Fototentoonstelling + Seminar 12-30 november 2008*

*In samenwerking met de UvA en
ARCAm werd tijdens City Ragas
in het Theatrum Anatomicum een
fototentoonstelling georganiseerd
getiteld 'Globalisering in
Spiegelbeeld'.*

City Ragas

In november 2008 organiseerde het Concertgebouw samen met een aantal vooraanstaande culturele instellingen in Amsterdam het Amsterdam-India Festival met als overkoepelend thema *Blended Cultures*. Waag Society ontwikkelde hiervoor in samenwerking met het medialab Sarai in Delhi een game met de naam City Ragas. City Ragas is een visuele game en uitwisseling en werd in november op zaterdag tegelijkertijd in Amsterdam en India gespeeld. Met behulp van een speciaal ontwikkelde toepassing op mobiele telefoons werden de spelers in staat gesteld te werken aan een beeldverhaal. Fotografie werd hier gebruikt als communicatiemethode om taalbarrières te voorkomen. In beide steden deden ongeveer 100 spelers mee.

cityragas.nl

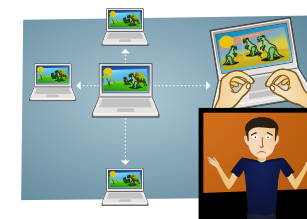
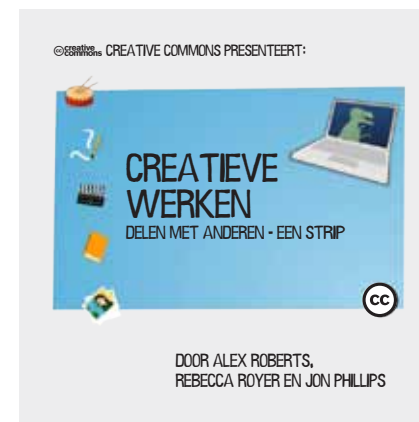
Creative Commons - Open Content

Waag Society is samen met het Instituut voor Informatierecht (IvIR) en Nederland Kennisland een van de initiatiefnemers van de Nederlandse tak van het alternatieve licentiesysteem Creative Commons. Waar in het auteursrecht *alle* rechten voorbehouden zijn, worden binnen de Creative Commons licenties *sommige* rechten voorbehouden. Dit maakt het mogelijk creatieve werken onder voorwaarden te delen met anderen. In samenwerking met de partners wordt voorlichting over het gebruik van de licenties gegeven, onderzoek naar de toepassing van de licenties voor bepaalde sectoren gedaan en de uitwisseling van kennis op Europees niveau bevorderd.

In 2008 is de website Open Content van start gegaan, waarin voorbeelden worden gegeven van projecten waarin gebruik gemaakt wordt van Creative Commons licenties. Aan het begin van 2008 is een vertaling van een Amerikaanse publicatie tot stand gekomen, die in de vorm van een stripverhaal de werking van Creative Commons licenties uitlegt. Het boekje op cd-formaat, getiteld *'Creatieve werken delen met anderen'*, wordt voornamelijk verspreid binnen een educatieve context.

opencontent.nl

creativecommons.nl

Expertisecentrum Creative Learning Lab

Creative Learning Lab is een expertisecentrum op het gebied van creativiteit, technologie en educatie. Ze inspireert het onderwijs meer gebruik te maken van digitale leermiddelen door middel van trainingen, workshops en evenementen. Daarnaast mobiliseert Creative Learning Lab het onderwijs en creatieve ondernemers om dichterbij elkaar te komen. Creative Learning Lab draagt bij aan onderwijsinnovatie door middel van onderzoek naar de ontwikkeling van nieuwe leermiddelen.

creativelearninglab.org

*Creative Learning Lab
Partners: Groep Educatieve
Uitgeverijen, Kennisnet,
Hogeschool voor de
Kunsten Utrecht, Nederland
Breedbandland, ICT-Office*

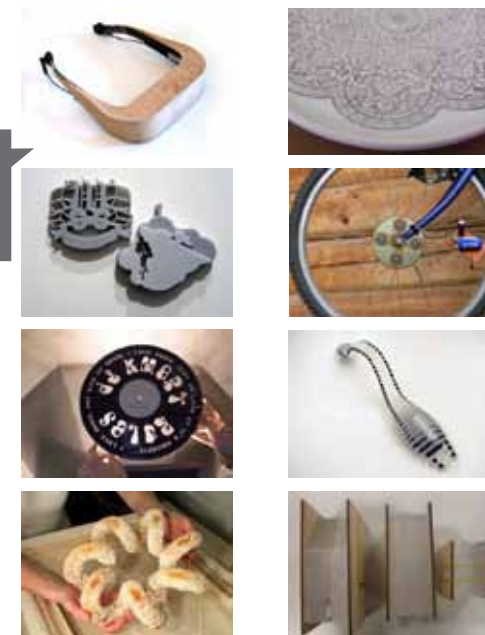
Fablab / Amsterdam Living Lab

Een Fablab is een ruimte met computergestuurde machines voor het maken van prototypen en modellen naar een concept van Neil Gershenfeld, MIT (USA). Fablab Amsterdam biedt verschillende workshops aan voor technisch onderwijs, maar is ook een werkplaats voor het maken van prototypen voor eigen projecten en die van derden. Het Fablab is elke dinsdag en donderdag open voor publiek. Fablab Amsterdam staat in verbinding met het wereldwijde netwerk van andere Fablabs, waarin ideeën en creaties worden gedeeld.

In 2008 is ook het Amsterdam Living Lab geïnitieerd, een project waarin gebruikers samen met onderzoekers, bedrijven en publieke instellingen op zoek gaan naar nieuwe oplossingen, nieuwe producten of diensten. Fablab Amsterdam is een van de onderdelen van Amsterdam Living Lab, dat moet resulteren in een stabiele organisatie dat Living Lab-methodieken kan inzetten om de regio als testbed te gebruiken voor nieuwe producten en diensten.

amsterdam.fablab.nl

*Amsterdam Living Lab
Partners: Telematica Instituut
(Novay), Fablab Nederland,
Mediamatic en Mediagilde*

©Waag Society MediaGuild® FabLab.nl Ministerie van Economische Zaken I amsterdam.

Fort Amsterdam

Tijdens het New Yorkse Come Out & Play festival in juni 2008 heeft Waag Society de game Fort Amsterdam ontwikkeld over de Nederlandse geschiedenis van New York. Tijdens het spel werden de spelers 400 jaar teruggezet in de tijd, toen New York nog Nieuw Amsterdam heette. De opdracht was om het fort te veroveren, dat toen op het zuidelijke punt van Manhattan gesitueerd was. Met het spel kwam de Nederlandse geschiedenis van New York tot leven voor de gebruikers, die op de historische locaties in het hedendaagse New York liepen. De game werd gemaakt met behulp van 7scenes software. fortamsterdam.org

Games Atelier - Mobile Game Quest

Games Atelier is een leermiddel, dat aansluit bij de belevingswereld van scholieren in het voortgezet onderwijs. Scholieren maken gebruik van mobiele telefoons, GPS en internet om samen spellen te maken, spelen, delen en achteraf te bekijken. Games Atelier daagt scholieren uit om in hun leefomgeving te leren. In 2008 is een landelijke wedstrijd uitgeschreven voor scholen om mee te doen aan de Mobile Game Quest. Voor de wedstrijd hebben zich 55 teams aangemeld.

gamesatelier.nl

GATE - Innovatieve Pilot Zorg

Binnen het GATE (Game Research for Training and Entertainment) consortium leidt Waag Society de Innovatieve Pilot Zorg, waarin Scottie verder ontwikkeld wordt. Scottie is bedoeld om persoonlijke relaties te onderhouden door non-verbale, impliciete communicatie: knuffelen op afstand. De belangrijkste doelgroep bestaat uit kinderen die door ziekenhuisopname gescheiden zijn van hun familie, vrienden en klasgenoten. In 2008 werd een volgende stap gezet in het ontwerpproces van een tweede prototype.

waag.org/gate

Het Geheugenhuis

Het Geheugenhuis is een eendaags mediafestival over herinneringen en hun invloed op de mens als individu en als collectief. Verhalen, herinneringen en identiteit, zowel persoonlijk als collectief, staan centraal en worden in het licht geplaatst van maatschappelijke, culturele en technologische ontwikkelingen. Het festival biedt inzicht in de werking van het geheugen, het belang van persoonlijke en collectieve herinneringen én de rol van wetenschap, (beeldende) kunst, literatuur, theater, nieuwe media en mediatechnologie. In 2008 is begonnen met voorbereidingen en de organisatie van het festival in het voorjaar van 2009.

hetgeheugenhuis.nl

Kidzconnect

In het samenwerkingsprogramma Kidzconnect konden kinderen uit verschillende landen leren over elkaars culturen binnen de virtuele wereld van Teen Second Life, door uitwisseling van media, het geven van voorstellingen en het gezamenlijk creëren.

In de zomer van 2008 zijn leerlingen van de Pater Conservatory in Tampa (Florida, USA) en leerlingen van de IVKO Montessori School in Amsterdam middels de virtuele wereld met elkaar in contact gekomen.

Teen Second Life werd hierbij gebruikt om uiteindelijk gezamenlijk een live show te geven. Hierbij werd muziek, dans, digitale kunst en verhalen vertellen gebruikt. De deelnemende kinderen kregen in voorbereidende workshops uitgelegd hoe ze kunnen werken met Teen Second Life.

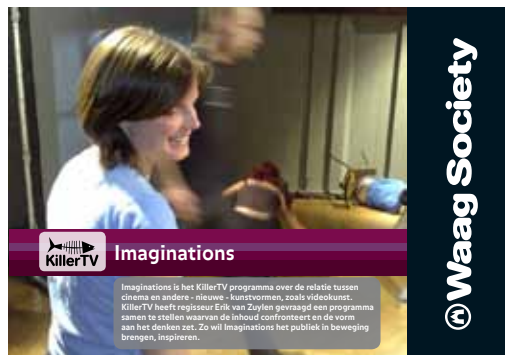
kidzconnect.org

KillerTV

In 2008 is de serie *Imaginations*, samengesteld door regisseur Erik van Zuylen, uitgezonden; drie afleveringen over Dans, Waanzin en Landschap. De serie *Sentient Creatures*, sinds 2003 onder redactie van kunstenaar Graham Smith, kreeg een vervolg met nationale en internationale gasten. In totaal werden 20 uitzendingen gemaakt, waarvan die over poëzie en internet en die over de krakersbeweging de bezoekersverwachtingen ver overtroffen. Door de interactieve functionaliteit van LooseControl in te zetten konden kijkers gezamenlijk het uitgezonden beeld bepalen. Tijdens enkele uitzendingen werden de functionaliteit van LooseControl en de invloed van de interactie op de gebruikersbetrokkenheid onderzocht. Ook werd in 2008 een begin gemaakt met een nieuwe website.

killertv.nl

Madretsma

Madretsma is een project dat door middel van mobiele communicatiemiddelen een verhaal tot stand wil brengen tussen erfgoed binnen een museum en erfgoed in de publieke ruimte. Binnen het project wordt samengewerkt met het Koninklijke Instituut voor de Tropen en het NiNsee (Nationaal instituut Nederlands slavernijverleden en erfenis). Waag Society werkte in 2008 samen met de partners aan een website en een audiotour langs plekken in Amsterdam die met het slavernijverleden van de stad te maken hebben. De informatie is op locatie te beluisteren via elke mobiele telefoon en een speciaal telefoonnummer.

madretsma.net

Flyer met kaart van de locaties voor Madretsma in Amsterdam, ontwerp van Niels Schrader

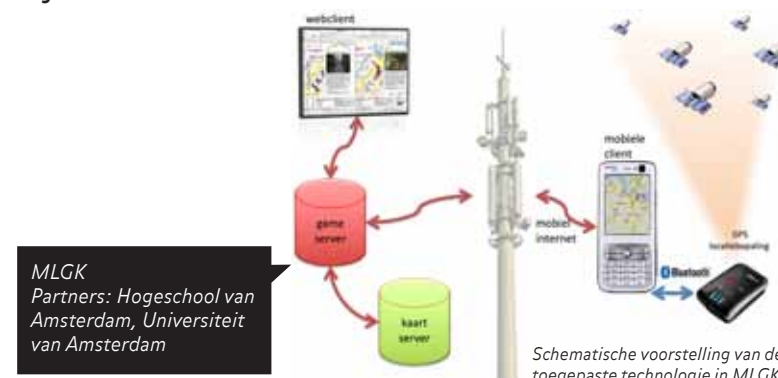

Madretsma
Partners: Koninklijk
Instituut voor de Tropen,
NiNsee

MLGK

Mobile Learning Game Kit (MLGK) is een toolkit voor spelenderwijs leren, opgezet in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam en de Hogeschool van Amsterdam. De applicatie bestond uit een website waarop locatie-gebaseerde games van specifieke inhoud konden worden voorzien, toegesneden op specifieke cursussen en op de behoeftes, het niveau en de capaciteiten van specifieke doelgroepen. Het project MLGK is in 2008 afgesloten. De kennis en ervaring opgedaan binnen het project is ingezet in het vervolgproject Games Atelier.

mlgk.nl

MobileMath

MobileMath is een pilot over het inzetten van mobiele spelvormen voor wiskunde in de nieuwe onderbouw HAVO/VWO. Doel van het spel is het behalen van zoveel mogelijk punten. Teams van leerlingen kunnen punten scoren door met een mobiele telefoon met GPS-functionaliteit vierhoeken, rechthoeken en parallellogrammen te lopen binnen het speelveld. Hierbij is het mogelijk de vormen van andere teams te doorkruisen en daarmee ongedaan te maken. Van de leerlingen wordt de bekendheid met geometrie, het ruimtelijk inzicht, de coördinatie en samenwerking op de proef gesteld. Na het spel is de kaart met de hoeken online beschikbaar voor klassikale reflectie of om te laten zien aan ouders en vrienden. MobileMath werd in 2008 ook gespeeld tijdens het Lowlands Festival, waarvan een videoverslag op de website beschikbaar is.

mobilemath.nl

MobileMath
Partners: Freudenthal
Instituut, SPINlab VU,
Geodan, EduGIS

MultimediaN - LooseControl

Binnen het vierjarige nationale programma MultimediaN heeft Waag Society in 2008 een prototype platform voor interactieve multimedia-uitzendingen via internet verder ontwikkeld: LooseControl. Door *realtime collaboratie* bepalen meerdere mensen samen de output van een videostream. Klassieke rolverdelingen tussen 'uitzender', 'regisseur' en 'kijker' kunnen hiermee anders ingericht worden. Tijdens KillerTV-uitzendingen zijn de software en de gebruikerservaringen geëvalueerd. LooseControl werd gepresenteerd tijdens het '(re)Actor3 on Digital Live Art, Human Computer Interaction (HCI)' congres in Liverpool en tijdens een, geheel aan MultimediaN gewijde, KillerTV uitzending. Deze uitzending stond onder leiding van prof. dr Mark Neerincx, met Frank Kresin als moderator en met medewerking van de MultimediaN partners. Prof. dr ing. Rob Zwijnenberg and prof. dr Paul Wouters becommentarieerden de resultaten.

waag.org/loosecontrol

PICNIC '08

In 2008 vond de derde editie plaats van het crossmedia event PICNIC. In totaal 8535 professionals uit de creatieve en technologiesector hebben deelgenomen aan een van de onderdelen van PICNIC'08. Waag Society organiseerde tijdens PICNIC een aantal workshops en bijeenkomsten:

- een *Locative Lab* (locatie-gebaseerde toepassingen en technologie);
- een *Green City Lab*, een samenwerking tussen Fablab en domein Duurzaamheid, over energieproductie en *personal fabrication*;
- PICNIC YOUNG Specials & Labs

Daarnaast faciliteerde Waag Society de bijdragen van 25 kunstenaars aan het festival en werd aan het eind van de diverse Labs de samenvattende bijeenkomst RE:Labs georganiseerd.

picnicnetwork.org

PICNIC YOUNG

PICNIC YOUNG werd in 2008 voor de tweede keer georganiseerd tijdens de PICNIC conferentie, in samenwerking met Kennisnet. Het sub-evenement is bedoeld voor het onderwijs en de creatieve industrie gericht op nieuwe media/ICT. Het programma bestond uit *Labs* en *Specials*. In de Labs, workshops in Pakhuis de Zwijger, maakten scholieren van middelbare scholen kennis met de nieuwste technologie en creatieve toepassingen. Ongeveer 800 scholieren maakten hiervan gebruik. De Specials waren seminars bedoeld ter inspiratie voor onderwijsprofessionals en de creatieve industrie.

picnicyoung.nl

Platform ECS - Mobilize

Het Platform Educatie & Creatieve Sector (PLECS) is opgezet om verschillende sectoren bij elkaar te brengen; het onderwijs, de creatieve mediasector, de cultuursector en de onderwijsmarkt. Het Creative Learning Lab van Waag Society heeft het initiatief genomen voor PLECS en diverse bijeenkomsten georganiseerd. PLECS heeft in mei 2008 een *Creatief onderwijs manifest* gepubliceerd. De doelstellingen van PLECS zijn in het vierde kwartaal van 2008 vertaald in het samenwerkingsprogramma Mobilize. Het betreft een samenwerking met Stichting Kennisnet gericht op het mobiliseren van de innovatieketen in het onderwijs door de verbinding van de creatieve industrie aan de onderwijsmarkt.

waag.org/mobilize
waag.org/platformecs

*POP Up
 Partners: Stichting
 2+ (Twee turven hoog
 festival)*

Pop UP

Peuters en kleuters zitten boordevol fantasie. Vol overgave luisteren zij naar verhalen op een manier waardoor ze hier zelf onderdeel van worden. Met de interactieve theaterinstallatie Pop UP creëert Waag Society in samenwerking met Stichting 2+ producties een multimediale omgeving waarin peuters en kleuters een eerste theatrale, esthetische, ervaring hebben.

Pop UP is een crossmediaal project waarin theater en beeldende kunst samenkomen. Er wordt een omgeving gecreëerd waarin de fantasie en creativiteit van jonge kinderen gestimuleerd wordt. Daarbij is het onderzoek naar de meerwaarde en mogelijkheden van technologie in relatie tot het gebruik en spel door jonge kinderen essentieel om de expertise te ontwikkelen. De objecten van Pop UP werden vervaardigd in het Fablab.

waag.org/popup

*Personal Travel
 Assistant
 Partner: Gemeente
 Amsterdam
 Filmproductie: Gijs
 Determeijer*

Personal Travel Assistant

In september 2008 heeft Waag Society een film gemaakt voor de Gemeente Amsterdam over een mogelijk toekomstig geïntegreerd vervoersinformatiesysteem, de Personal Travel Assistant, dat het gebruik van alternatieve vervoersmiddelen in het woon-werkverkeer wil bevorderen door gebruik te maken van een combinatie van een informatiesysteem en sociaal netwerk. De film werd getoond tijdens de Connected Urban Development Conference 2008 in Amsterdam. Personal Travel Assistant is een duurzaamheidsproject dat in het volgende jaar verder zal worden uitgewerkt.

waag.org/pta

Re-architect

Re-architect speelde zich af in Hong Kong, tijdens de Business of Design Week, in december 2008. Re-architect is een game over stadsplanning en stedelijke transformatie, waarbij spelers op fotojacht gaan langs architectuur van de stad in het verleden, heden en toekomst. De game werd gemaakt met behulp van 7scenes software. Het kon zowel met een mobiele telefoon voorzien van GPS (plaatsbepaling) worden gespeeld als met een papieren routekaart, die speciaal voor deze gelegenheid was gemaakt.

re-architect.org

*Re-architect
Partners: BoDW,
NAi, Hong Kong
Polytechnic University,
HKDI, 7scenes*

Rituelen

In februari 2008 werd het pilotproject Rituelen in samenwerking met Erfgoed Nederland gestart. Binnen het project werd deelnemers gevraagd over hun rituelen en persoonlijk religieus erfgoed te vertellen. Vanuit deze verhalen werd de relatie gelegd naar zowel roerend als onroerend erfgoed in musea, archieven, archeologische vindplaatsen, gebouwen en plekken. Door inzet van onder andere locatie-gebaseerde mobiele technologie worden deze relaties als extra betekenislaag over onze alledaagse werkelijkheid gelegd.

waag.org/rituelen

Self City 2

Self City is een virtuele wereld ontwikkeld in Second Life en is bedoeld voor kinderen in het speciaal onderwijs die sociaalvaardigheidstrainingen krijgen aangeboden. In 2007 hebben er een aantal gebruikerstests plaatsgevonden. De uitkomsten hiervan zijn verder uitgewerkt in de tweede fase die in 2008 van start ging. In deze fase is een aantal prototypes ontwikkeld binnen het Fablab om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om de virtuele wereld mee te nemen naar in de dagelijkse praktijk.

waag.org/selfcity

fablab.waag.org/selfcity

*Self City 2
Partners:
Kennisrotonde,
RENN4, Radboud
Universiteit*

StrangerFestival

Voor het StrangerFestival heeft Waag Society de interactieve website ontwikkeld. Het StrangerFestival is een internationaal videofestival voor jongeren met uiteenlopende culturele achtergronden, georganiseerd door European Cultural Foundation (ECF). De website vormt een belangrijk onderdeel van het festival. Het is een communicatie- en contentplatform, waarop jongeren uit heel Europa elkaar kunnen treffen en elkaars (video)werk kunnen bekijken en bespreken om zo hun kennis te verbreden. Het festival werd in juli 2008 voor het eerst georganiseerd.

strangerfestival.com

*StrangerFestival
Partner: European
Cultural Foundation*

Snoozy - snoezel objecten

Snoezelen is een veelgebruikte methode om meervoudig gehandicapte mensen op een prettige manier zintuiglijke ervaringen aan te bieden. Waag Society is door de stichting Cordaan Ago benaderd om een mobiele en interactieve toepassing te ontwikkelen voor mensen met een meervoudige handicap met als doel:

- een zinvolle ervaring bieden door de zintuigen te stimuleren op een manier die past bij hun individuele mogelijkheden en gemoedstoestand.
- de verzorgers te ondersteunen in het contact met hun cliënten en te ontlasten in hun werkzaamheden.
- onderzoek naar non-verbale affectieve interactie.

In 2008 is een aantal objecten ontwikkeld die getest zijn bij cliënten in het dagcentrum.

waag.org/snoozy

*Snoozy
Partners: Cordaan
Ago, De Belevens*

Smart environments / DIFR netwerk

Waag Society wil onderzoeken of de ambient (slimme) samenleving eerder innovatief, inclusief, duurzaam én internationaal concurrerend zal zijn wanneer ze hand in hand met sociaal-culturele en creatieve ijkpunten wordt ontwikkeld. Rob van Kranenburg heeft vanuit het domein Samenleving het initiatief genomen tot de oprichting van het netwerk DIFR (Dutch Interdisciplinary Forum on RFID) waarin alle posities in het RFID-debat verzameld zijn. Het netwerk wil alle betrokken partijen rond de tafel krijgen: van ECP Global, GS1.nl, Rathenau Instituut, HvA Medialab en het RFID Platform tot de Balie, het Instituut voor Netwerkcultuur en de hackers van de Universiteit Nijmegen.

waag.org/smartenvironments

Foto's van de inrichting van het Teylers Bètalab.

*Teylers Bètalab
Partner: Teylers
Museum Haarlem*

Teylers Bètalab

In het voormalige observatorium in de tuin van het museum, dat volledig is gerestaureerd, is het Teylers Bètalab ingericht, een leerzame virtuele belevens waaraan een bezoek aan het museum is gekoppeld. Het Bètalab richt zich primair op groep 8 van de basisschool en sluit met name aan bij het vak natuur en techniek. Voor het maken van de opdrachten moet je goed de natuurkundige instrumenten in het museum hebben bekeken. De leerlingen verdiepen zich in één van de volgende vier onderwerpen: licht, geluid, kracht en elektriciteit. In 2008 is het project door Waag Society opgeleverd: de inrichting van het bètalab en de virtuele omgeving in zaal i van het museum.

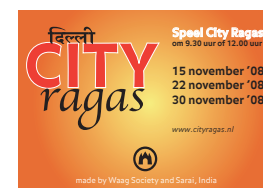
waag.org/betalab

Communicatie en publicaties

In 2009 zijn vier magazines verschenen, die de diverse activiteiten, thema's en projecten van Waag Society toelichten. In 2008 is het aantal abonnees gegroeid tot rond de 1.100; een verdere groei naar 2.000 ontvangers wordt voor het komende jaar nagestreefd. Op de PICNIC conferentie werden in 2008 een groot aantal extra Engelstalige magazines verspreid. Dit nummer had als thema groene technologie. Naast het driemaandelijkse magazine wordt iedere maand een nieuwsbrief per e-mail verzonden. Hierop waren ultimo 2008 ruim 2.600 personen geabonneerd.
waag.org/magazine

Andere publicaties die in 2008 verschenen waren diverse flyers voor het trainingsaanbod van het Creative Learning Lab, het Jaarverslag 2007 in boekvorm, de uitgave 'De wereld als leeromgeving' en diverse projectflyers voor bijvoorbeeld het Fablab, City Ragas, KillerTV, Games Atelier/Mobile Game Quest en de zaalverhuur Theatrum Anatomicum. Ook werd een speciale uitgave met een overzicht van kunstprojecten 2004-2008 gemaakt.

Publieksbereik

Navolgend een overzicht van de publieksactiviteiten van Waag Society. Het betreft hier publieke presentaties, lezingen, conferenties, seminars, workshops en trainingen. Deze zijn geordend op thema/domein/project en op datum.

Algemeen

- 11 februari 2008, presentatie/workshop Werken in de toekomst, Pakhuis de Zwijger, 20 bezoekers
- 13 februari 2008, Institute of Network Cultures, boekpresentatie - Zero Comments: Blogging and Critical Internet Theory, de Waag, 40 bezoekers
- 21 februari 2008, opstellen rijksbrede ICT Agenda 2009-2012, Den Haag, 30 bezoekers
- 27, 28 maart 2008, deelname EU Think Tank, Barcelona, 12 bezoekers
- 8 april 2008, presentatie tijdens Cultuur 3.0, Amsterdam, 150 bezoekers
- 16 april 2008, workshop, hosting & presentatie voor Common Purpose, de Waag, 30 bezoekers
- 8 mei 2008, 2 presentaties bij ICT Delde Waag, Jaarbeurs, Utrecht, 75 bezoekers
- 10 juni 2008, presentatie tijdens EuroDigiMeet, Parijs, 50 bezoekers
- 13 september 2008, Open monumentendag, evenement, 2759 bezoekers
- 15 oktober 2008, workshop, Cultuurformatie, de Waag, 25 bezoekers
- 22 oktober 2008, Creative Computing sessie, Universiteit

Twente, 40 bezoekers

- 24, 25, 26 oktober 2008, evenement, Blender conferentie 2008, de Waag, 300 bezoekers
- 1 november 2008, Museumnacht 2008, evenement, 2601 bezoekers
- 3 en 17 november 2008, presentatie/workshop, web 2.0 Fries Museum & Prinsessehof, de Waag / Leeuwarden, 25 bezoekers
- 13 november 2008, IIP CREATE, presentatie/workshop, Design of Trust, de Waag, 6 deelnemers

CineGrid

- 4 maart 2008, lezing Cinegrid bij eindevent GigaPort, Pakhuis de Zwijger, 200 bezoekers
- 17 juni 2008, presentatie CineGrid tijdens mediapark jaarcongres, Hilversum, 600 bezoekers
- 10 december 2008, lezing, CineGrid conferentie, San Diego, 100 bezoekers

City Ragas

- 8, 30 oktober 2008, workshop, mobiel stadspel, A'dam en Delhi, 12-20 deelnemers per keer
- 8, 15, 22, 30 november 2008, Amsterdam India Festival, mobiel stadspel, A'dam en Delhi, 20-40 deelnemers

Creative Commons Nederland

- 23 mei 2008, Open Access, Open Innovatie, lezing, Soesterberg, 11 deelnemers
- 20 en 21 oktober 2008, Communia Workshop, Amsterdam, 66 bezoekers
- 10 december 2008, DEN conferentie: presentatie/workshop: het recht om erfgoed te delen, Rotterdam, 40 deelnemers
- 15 december 2008, Michel Bouwens: Network Civilization, lezing, Peer-to-Peer and the Rise of Green Capitalism, Amsterdam, 20 bezoekers

Creative Learning Lab

- 29 mei 2008, The future of children (niet gestreamd, wel opgenomen), mediaproject, KillerTV, Amsterdam, 30 bezoekers
- 1 juli 2008, "De Zingende Stad, eindpresentatie Rietendakschool", presentatie/workshop, Utrecht, 30 bezoekers/deelnemers
- 10 augustus 2008, EduMedia award, lezing, Henk van Zeijts, Marieke Hochstenbach, 300 bezoekers
- 5 september 2008, breedband onderwijs, lezing, Cllab team, 250 bezoekers
- 13 september 2008, Eduart, lezing, Marieke Hochstenbach, 25 bezoekers
- 22 september 2008, Picnic Young (CL), beurzen en festivals, onderwijsprofessionals, 3800 bezoekers
- 22 september 2008, CL start event, beurzen en festivals, 300 bezoekers

- 29 september 2008, ICT in onderwijs, lezing, Henk van Zeijts, 120 bezoekers
- 3 oktober 2008, Mediawijsheid dag, lezing, Cllab team, 300 bezoekers
- 16 oktober 2008, European conf. Games based learning, lezing, Henk van Zeijts, Kirstel Kerstens, 250 bezoekers
- 21 oktober 2008, conferentie Fun & Games, lezing, Henk van Zeijts, 100 bezoekers
- 31 oktober 2008, conferentie Geschiedenis, Lezing, Henk van Zeijts, 20 bezoekers
- 5 november 2008, Mediawijsheid in Zeeland, lezing, Henk van Zeijts, 100 bezoekers
- 11 november 2008, Surf onderwijs Dagen, lezing, Henk van Zeijts, 40 bezoekers
- 25 november 2008, I&I conferentie, Lezing, Marieke Hochstenbach, 400 bezoekers
- 4 december 2008, European Schoolnet, lezing, Keimpe de Heer, 400 bezoekers
- 4 december 2008, Educa online, presentatie/workshop, Rinske Hordijk, Henk van Zeijts, 1.500 bezoekers

Domein Cultuur

- 28 mei 2008, evenement, Lezing Deep Screen, de Waag, 50 bezoekers
- 20 april 2008, evenement, Lezing door Oron Catts, de Waag, 70 bezoekers
- november 2008, Friese Musea 2.0, mediaproject, workshop,

Leeuwarden/Amsterdam, 30 deelnemers

Digitale Wichelroede

- 1 april 2008, Digitale Wichelroede publieke tests, presentatie/workshop, Grebbelinie, 168 deelnemers
- 12 mei 2008, Domplein, presentatie/workshop, Utrecht, 14 deelnemers
- 24 mei 2008, WUR, lezing, Wageningen, 15 bezoekers

Domein Duurzaamheid

- 14 november 2008, lezing, De I-Fabriek Maastricht, Maastricht, 10 bezoekers

Fablab Amsterdam

- 17 april 2008, T-Oskar Award designdag, Amsterdam, 25 deelnemers
- 4 juni 2008, Sensitive SIM: Snoezel objecten, Amsterdam, 10 deelnemers
- 25 september 2008, Green City Lab op Picnic 08, presentatie/workshop, Amsterdam, 17 deelnemers
- 21 december 2008, 36 Frames of fame, Sense Kitchen, Amsterdam, 30 deelnemers

Games Atelier

- 19 december 2008, lezing, Presentatie voor de TU Delft, Delft, 16 bezoekers

GATE

- 16, 21 mei 2008, Workshop met Design Academy Eindhoven, Game-

interactie-ontwerp, Amsterdam, 20 deelnemers per dag

- november, Game in the city, lezing, Amersfoort, 50 bezoekers

KillerTV

- 10 januari 2008, Kudeta, uitzending, Amsterdam, 30 bezoekers
- 11 maart 2008, Eva Kol: Hyves, boekpresentatie, uitzending, Amsterdam, 30 bezoekers
- 7 april 2008, Alive in Baghdad, uitzending, Amsterdam, 30 bezoekers
- 7 mei 2008, Imaginations: Workshop Dans, Amsterdam, 15 deelnemers
- 21 mei 2008, Imaginations: Dans, uitzending, Amsterdam, 40 bezoekers
- 28 mei 2008, Deep Screen Context, uitzending, Amsterdam, 50 bezoekers
- 29 mei 2008, Poëzie op het scherm, uitzending, Amsterdam, 120 bezoekers
- 11 september 2008, Sarah Kettley, uitzending, Amsterdam, 20 bezoekers
- 17 september 2008, Het begint met een K, uitzending, Amsterdam, 60 bezoekers
- 8 oktober 2008, Imaginations: Waanzin, uitzending, Amsterdam, 50 bezoekers
- 22 oktober 2008, Kunst en Wetenschap, mediaproject MultimediaN, uitzending, Amsterdam, 20 bezoekers
- 28 oktober 2008, Internet of Things boekpresentatie Institute

of Network Cultures, uitzending, Amsterdam, 10 bezoekers

- 29 oktober 2008, Sentient Creatures: Joe Davis en Robert Zwijnenberg, uitzending, Amsterdam, 50 bezoekers
- 6 november 2008, Tirade kofferuitzending, uitzending, Amsterdam, 50 bezoekers
- 19 november 2008, Sentient Creatures: White and Mann, uitzending, Amsterdam, 40 bezoekers
- 20 november 2008, Imaginations: Workshop Landschap/vrije val, Amsterdam, 10 deelnemers
- 2 december 2008, Imaginations: Landschap/vrije val, uitzending, Amsterdam, 50 bezoekers
- 17 december 2008, Sentient Creatures: Changing the Paradigm, uitzending, Amsterdam, 10 bezoekers

Amsterdam Living Lab

- 3 december 2008, lezing, De Innovatieproeftuin - bijdrage aan Living Lab sessie, Rotterdam, 50 bezoekers

Atelier Locative

- 2 september 2008, presentatie/workshop cultuurhistorisch toerisme, Baarn, 20 bezoekers
- 15 september 2008, lezing, presentatie voor het netwerk historische steden, Utrecht, 25 bezoekers
- 26 september 2008, Locative Lab: Social Networks op Picnic 08, presentatie/workshop, Amsterdam, 31 deelnemers

Lost & Found

- 14 januari 2008, evenement, Lost & Found, de Waag, 100 bezoekers
- 5 september 2008, evenement, Lost & Found, de Waag, 90 bezoekers
- 14 november 2008, evenement, Lost & Found, de Waag, 90 bezoekers

Madretsma

- 19 oktober 2008, Audio fietstour, mediaproject, Amsterdam, 13 deelnemers

Mobile Math

- 15-17 augustus 2008, Lowlands, presentatie/workshop, 40 deelnemers

Narrative (atelier)

- mei 2008, Binnen/buiten, mediaproject, workshop, Madrid, 20 deelnemers
- oktober 2008, NVM conferentie, lezing, Groningen, 80 bezoekers
- oktober 2008, InHolland, lezing/college, Diemen, 80 bezoekers
- november 2008, Nina Simon/Shelley Bernstein, interne lezing, Amsterdam, 10 bezoekers

PICNIC

- 25 september 2008, evenement, lezingen, de Waag, 60 deelnemers
- 24 september 2008, lezing, presentatie voor internationale creative industries partners, Westergasfabriek, 100 bezoekers
- 26 september 2008, presentatie/workshop, RE:Labs bijeenkomst PICNIC, Westergasfabriek, 50 deelnemers

Rituelen

- 25 maart 2008, Mobiele toepassingen voor erfgoedinstellingen, presentatie/workshop, Amsterdam, 10 deelnemers
- 3 april 2008, Mobiele toepassingen en erfgoed, voor gebruikers, presentatie/workshop, Amsterdam, 13 deelnemers
- 10 april 2008, Mobiele toepassingen en erfgoed, provider, presentatie/workshop, Amsterdam, 12 deelnemers
- juni 2008, NMV/Historische sectie, lezing, Amsterdam, 40 bezoekers
- 9 augustus 2008, Pilot Rituelen, presentatie/workshop, Amsterdam, 10 deelnemers
- september 2008, DEN conferentie, lezing/presentatie, Amsterdam, 20 bezoekers
- september 2008, OpenMuseums @ Picnic, lezing, Amsterdam, 80 bezoekers
- december 2008, D.E. Conferentie, lezing, Rotterdam, 60 bezoekers

Self City

- juni 2008, NLGD, lezing, Utrecht, 50 bezoekers
- oktober 2008, ECGBL, lezing, Barcelona, 100 bezoekers

Waag Society in de pers 2008

Cinegrid

- Automatisering Gids, 14-03-08, 'Lichtpad ontsluit Hollywood aan Noordzee'.
- ProAudioVideo, 14-05-08, 'Cenic award voor Cinegrid @ Holland Festival'.

City Ragas

- Leeuwarder Courant, vijf edities, 06-11-08, 'India neemt Amsterdam over'.

Creative Commons

- Informatie Professional, 31-01-08, 'Nature lanceert open genen'.
- NJB, 11-01-08, 'Auteursrecht en innovatie'.
- De Standaard, '28-01-08, 'Creative Commons maakt uniek'.
- Int. Herald Tribune, 28-01-08, 'Music world sees value in free'.
- Informatie professional, 29-02-08, 'Nieuwe licenties'.
- Volkskrant, 07-02-08, 'Publiek moet media weer kunnen vertrouwen'.
- NRC-Handelsblad, 19-02-08, '50-plusser verovert internet'.
- MacFan, 03-04-08, 'Elvis in je badkamer'.
- Elektor, 31-03-08, 'Open source gratis of voor niets?'.
- Informatie professional, 'Erfgoed instelling als digital curator'.
- De Morgen, 05-03-08, 'Alternatieve rockers geven cd weg'.

- Computer Totaal, 30-04-08, 'Een muziekwereld zonder DRM'.
- Dag, 08-04-08, 'Rasmuzikant Manson'.
- Informatie professional, 30-04-08, 'Economies of the commons'.
- De Morgen, 09-04-08, 'Charles Manson verspreidt vanuit gevangenis nieuwe cd'.
- NRC, 21-04-08, 'Laat de auteur snel van zijn recht afstand doen'.
- NRC-Next, 28-04-08, '3 Downloaden'.
- Emerce, 05-05-08, '3 Downloaden'.
- Informatie, 16-05-08, 'RSS'.
- BN de Stem Diverse edities, 31-05-08, 'Gratis plaatjes gezocht'.
- Computable, 27-06-08, 'Via biedt laptopontwerp als open source'.
- Computers Op School (COS), 30-06-08, 'KlaCement, hints en tips'.
- Trouw, 15-07-2008, 'Gratis muziek downloaden voor commercieel gebruik'.
- Computer Idee, 23-07-08, 'Knippen en plakken mag zomaar niet!'.
- De Standaard, 13-08-08, 'Fuiven en T-shirts voor gratis muzieksite'.
- Int. Herald Tribune, 15-08-08, 'Court ruling is a victory for supporters of free software'.
- C'T Magazine voor computertechniek, 31-08-08, 'Doctype'.
- PC-Active, 31-08-08, 'Semantisch web'.
- Bright, 31-08-08, 'Groen is het nieuwe zwart'.
- C'T Magazine voor computertechniek, 31-08-08, 'Pimp my picture'.
- PC Magazine, 31-08-08, 'VIA toont

- ontwerp openbron UMPC'.
- Netopus, 31-08-08, 'Denkende computers'.
- Linux, 31-08-08, 'Bij de konijnen af'.
- Skrien, 31-08-08, 'Botsende belangen'.
- NRC Next, 04-09-08, 'Stilletjes sluit het web de poorten'.
- NRC, 04-09-08, 'Stilletjes sluit het web de poorten'.
- Adformatie, 04-09-2008, 'Emerce eDay'.
- Int. Herald Tribune, 04-09-08 'When free music is legal, and not'.
- IT Executive, 17-09-08, 'Spelenderwijs creëren'.
- Parool, 27-09-08, 'Muziek op mee te spelen'.
- Marketing Rendement, 30-09-08, 'Creative Commons jaar verlengd'.
- Chip, 30-09-08, 'Google lanceert encyclopedie'.
- PC-Active, 30-09-08, 'Vrije content op het web'.
- PC-Active, 30-09-08, 'Semantisch web'.
- ODE, 30-09-08, 'De film voor iedereen'.
- Dossier Rendement, 30-09-08, 'Auteursrecht op het internet'.
- Emerce, 30-09-08, 'Emerce eDay 2008'.
- Emerce, 30-09-08, 'Auteursrecht onder vuur'.
- Leeuwarder Courant div.ed., 11-10-08, 'Muziek op mee te spelen'.
- PC-Active, 31-10-08, 'Nieuwe afbeelding formaten voor het web'.
- PC-Active, 31-10-08, 'Wiskunde in een mooi jasje'.
- PC-Consument, 31-10-08, 'Vrije

content op het web’.

- C’T Magazine voor computertechniek, 30-11-08, ‘Bijdetijds’.
- Oor, 30-11-08, ‘Brian Eno & David Byrne’.
- Informatie, 30-11-08, ‘Scenariodenken voor een toekomstvaste architectuur’.

Creative Learning Lab

- Vives. 30-09-08, ‘Quotes en agenda’.

Fablab

- Parool, 28-08-08, ‘Snoep maken’.
- Telegraaf, 30-08-08, ‘Uit(je dak) markt voor kids’.
- Uitkrant Amsterdam, 30-09-08, ‘Zelf snoep maken’.
- VPRO Gids, 24-10-08, ‘1200 m2 Medialab’.

Frequentie 1550

- NRC Handelsblad, 08-03-08, ‘Computers in de les 2.0’.
- Ad formatie, 03-04-08, ‘Hoog zilvergehalte bij SpinAwards’.
- Adformatie, 19-06-08, ‘SpinAwards: 6 goud, 13 zilver’.
- Adformatie, 19-06-08, ‘Meest bekroonde bureaus van het jaar’.
- NRC Handelsblad, 08-03-08, ‘Computers in de les 2.0’.
- Computers Op School, 31-10-08, ‘Mobiele leerlingen leren met mobiel’.
- Geo Info, 31-10-08, ‘Think outside the (geo)box!’.

Games Atelier

- Metro ed. Amsterdam, 22-01-08,

‘Leren met je mobieltje’.

- Parool, 15-03-08, ‘Frenk speelt een sociaal spel’.
- Vives, 31-03-08, ‘Locatiespel voor scholieren’.
- Computers Op School, 30-04-08, ‘Zelf spellen maken met Games Atelier’.

KillerTV

- Volkskrant, 19-04-08, ‘Menselijk zenuwcellen die een potloodtekening maken’.

Kunstenplan 2009-2012

- Parool, 18-04-08, ‘Advies van Kunstraad hakt erin’.
- Parool, 10-04-08, ‘Grachtengordel slokt meeste subsidie op’.
- Parool, 22-05-08, ‘Gehrels wil meer voor buurtkunst’.
- Parool, 27-05-08, ‘Kunstraad lijdt aan tunnelvisie’.

Atelier Locative

- Digitailing, 30-06-08, ‘Beleef New York met gps-spel’.
- PCM, 31-08-08, ‘Jachtseizoen’.

Marleen Stikker (interviews/citaten e.d.)

- Journalist, 11-04-08, ‘Nominaties De Tegel’.
- Adformatie, 19-06-08, ‘Coqs d’Honneur’.
- Adformatie, 30-06-08, ‘Drie dagen ‘collaborative’ Picnic-gevoel’.
- Opzij, 30-06-08, Commissaris bij:’.
- Volkskrant, 27-08-08, ‘Initiatiefwet: kraken wordt strafbaar’.
- Parool, 13-09-08, ‘Creatieve

industrie moet op subsidiejacht’.

- PCM, 30-11-08, ‘25 sites die niet in uw favorieten mogen ontbreken’.

PICNIC ‘08

- Adformatie, 17-01-08, ‘Vijf Coqs de Honneur uitgereikt’.
- Banking Review, 31-01-08, ‘One stop-shop’.
- Adformatie, 27-03-08, ‘Picnic’.
- Broadcast Magazine, 18-07-08, ‘Agenda’.
- Telegraaf, 09-08-08, ‘Green Challenge: 235 inzendingen’.
- Broadcast Magazine, 22-08-08, ‘Agenda’.
- NRC Next, 28-08-08, ‘Digitalia’.
- NRC Handelsblad, 29-08-08, ‘Digitalia’.
- Bright, 31-08-08, ‘Agenda’.
- Informatie Professional, 30-09-08, ‘Agenda’.
- Uitkrant Amsterdam, 30-09-08,
- Uitkrant Amsterdam, 30-09-08,
- Uitkrant Amsterdam, 30-09-08,
- Marketing Tribune, 09-09-08, ‘Product, Prijs, Plaats, Picnic’.
- Marketing Tribune, 09-09-08, ‘Andere netwerkmogelijkheden de komende maanden’.
- Adformatie, 11-09-08, ‘Design on Demand’.
- Broadcast Magazine, 19-09-08, ‘Agenda’.
- NRC Handelsblad, 19-09-08, ‘Picnic-festival stelt creatief samenwerken centraal’.
- PS van de week, 20-09-08, ‘Interview Bas Verhart’.
- NRC Next, 22-09-08, ‘Picnic-festival wordt ‘een soort Lowlands’.
- Het Financieele Dagblad, 24-09-08,

‘Drie vragen aan Bas Verhart’.

- Metro, 24-09-08, ‘Create the Future’.
- Metro ed. Amsterdam, 24-09-08, ‘Create the Future’.
- Metro ed. Amsterdam, 24-09-08, ‘Picnic’.
- Metro ed. Amsterdam, 24-09-08, ‘Create the Future’.
- NRC Next, 24-09-08, ‘Festival’.
- Trib Magazine, 30-09-08, ‘Agenda’.
- Adformatie, 02-10-08, ‘Drie dagen ‘collaborative’ Picnic-gevoel’.
- Volkskrant, 04-10-08, ‘Het debat in: Afrika’.
- NL20, 07-10-08, ‘agenda’.
- Bright, 30-11-08, ‘Hot 100’.

Scottie /Self City

- Ouders van nu, 25-02-08, ‘10 uur per dag dicht tegen je aan’.
- AD, Diverse edities, 03-05-08, ‘Het leven als één groot serieus spel’.

Sigismund

- Informatie Professional, 30-04-08, ‘Archiveren voor kinderen’.
- Gezinsblad Assen, 30-07-08, ‘Operatie Sigismund in kelder Drents Archief’.

De Verhalentafel

- Harderwijker Courant, 02-01-08, ‘Dichter vanuit het hart’.
- Moerdijkse Bode, 02-01-08, ‘Verhalentafel in gebruik genomen’.
- Bredase Bode, 09-01-08, ‘Opening verhalentafels’.
- Hoofddorpse Courant, 10-01-08, ‘Verhalen in dorpen en wijken’.
- Het Stadsblad Breda, 16-01-08, ‘Verhalen’-tafels nu al een succes’.

- Scheveningse Courant, 06-02-08, 'Zo was Duindorp'.
- Noordhollands Dagblad ed. Schager Courant, 15-02-08,
- Kempisch Contact, 20-02-08, 'Drie verhalentafels voor de regionale stichting zorgcentra'.
- Witte Weekblad ed. Badhoevedorp e.o., 26-02-08, 'Luisteren naar dorpsverhalen'.
- Witte Weekblad ed. Badhoevedorp e.o., 04-03-08, 'Komende week in het kort'.
- Witte Weekblad ed. Badhoevedorp e.o., 04-03-08, 'Luisteren naar dorpsverhalen'.
- Scheveningse Courant, 05-03-08, 'Woonzorgcentrum Het Uiterjoon bruist'.
- Haarlems Dagblad ed. Haarlem, 11-03-08, 'Verhalentafel'.
- Het Stadsblad Breda, 12-03-08, 'Westerwiek houdt zaterdag open dag'.
- Parool, 13-03-08, 'Anderhalve week Boekenweek, voor elk wat wils'.
- Weekjournaal ed. Oirschot, 18-03-08, 'Medewerkers van Sint Joris spelen Hotel de Botel'.
- Zondag Haarlemmermeer, 23-03-08, 'Eerste tentoonstelling in De Meerwende groot succes'.
- Witte Weekblad ed. Badhoevedorp e.o., 25-03-08, 'Verhalen van toen in Meerwende'.
- Brabants Dagblad div. edities, 25-04-08, 'Verhalentafel voor bewoners Sint-Joris'.
- Eindhoven Dagblad ed. Eindhoven-Noord, 24-04-08, 'Aan de praat met beelden van toen'.
- Eindhoven Dagblad ed. Eindhoven-West, 01-04-08, 'Benefiet van Hotel de Botel in Vessem'.
- Dagblad van het Noorden ed. Zuidwest Drenthe, 10-06-08, 'Verhalentafel: YouTube voor ouderen'.
- Hus Oan Hus, 11-06-08, 'Nieuwbouw ontwerp Architect-Grunstra'.
- Hus Oan Hus, 11-06-08, 'Vrienden Meckama State geven nét dat beetje meer'.
- Haags Nieuwsblad, 18-07-08, 'Vergissingsbombardement in woord, beeld en geluid'.
- Harderwijker Courant, 06-08-08, 'Brood uit de nacht'.
- Heemsteder, 20-08-08, 'Seniorennieuws Bennebroek'.
- Heemsteder, 17-09-08, 'Bridgen en verhalentafel SWOB'.
- Heemsteedse Courant, 17-09-08,
- Medemblikker Courant De Koggenlande, 24-04-08, 'Bekendmaking winnende plannen met elkaar voor mekaar'.
- Medemblikker Courant De Koggenlande, 24-04-08, 'Verhalentafel is goed voor 15.000 euro, met elkaar voor mekaar'.
- Nieuwsblad van Noord-Oost Friesland, 03-03-08,
- Noordhollands Dagblad div. ed. Enkhuizer Courant, 18-04-08, 'Verhalentafel een van de opmerkelijke ideeën'.
- Westfries Weekblad ed. Koggenland, 23-04-08, 'Zes keer geld voor betere leefbaarheid Opmeer'.
- Wijkse Courant, 09-07-08, 'Flankerend Gehandicaptenbeleid 2008'.
- Witte Weekblad ed. Nieuw Vennep e.o., 30-07-08, 'Verhalen vertellen'.
- Witte Weekblad ed. Nieuw Vennep e.o., 06-08-08, 'Ouderen vertellen verhalen'.
- Witte Weekblad ed. Nieuw Vennep e.o., 03-09-08, 'Verhalentafel MeerWaarde maakt herinnering levend'.
- AD Haagsche Courant ed. Delft, 04-09-08, 'Verhalen moeten senioren naar bieb lokken'.
- Nws.-Advertentiebl. VAR, 18-09-08, 'Het verhaal én ontmoeting centraal bij de Verhalentafel'.
- Posthoorn ed. Centrum, 24-09-08, 'Van dingen die voorbij gaan'.
- Posthoorn ed. Centrum, 24-09-08, 'Verhalentafel over vijftig jaar Mariahoeve'.
- Posthoorn diverse edities, 24-09-08, 'Van dingen die voorbij gaan'.
- Gelderland'.
- Echo Amsterdam ed. Bos en Lommer, 10-09-08,
- Echo Amsterdam Amsterdam Centrum, 10-09-08, 'Amsterdam omsingeld'. Div.Ed'.
- Parool, 15-09-08, 'Killer.tv over de krakers van de jaren tachtig'.
- Parool, 17-09-08, 'Agenda'.
- Computers Op School, 30-09-08, 'Speciaal onderwijs kan meer profiteren van ict'.
- Emerce, 30-09-08, 'Zinloos om klanten mee te laten denken'.
- Parool Magazine, 30-09-08, 'Monumentenweekend'.
- Parool, 08-10-08, 'Extra geld voor kunst'.
- Marketing Tribune, 21-10-08, 'Marleen Stikker mogelijk Reclameman van het Jaar'.
- Marketing Tribune, 21-10-08, 'Nominaties Reclameman 2008'.
- Volkskrant, 29-10-08, 'Amsterdam India Festival'.
- Volkskrant, 29-10-08, 'Programma overzicht'.
- Parool, 31-10-08, 'Museumn8'.
- Uitkrant Amsterdam, 30-11-08, 'Museumnacht'.

Waag Society algemeen

- Kidsweek, 31-01-08, 'Dé sites voor jonge mediamakers'.
- Verbinding, 31-01-08, 'Visie op nieuwe mobiele toepassingen'.
- MUG Magazine, 29-02-08, 'Samsam.net'.
- Adformatie, 27-03-08, 'Interactieve hoogstandjes 'hors categorie'.
- Adformatie, 10-04-08, Hein Wils'.
- Informatie, 31-05-08, 'Van het bestuur'.
- Parool, 05-06-08, 'Kunst niet heilig verklaren'.
- NRC Handelsblad, 06-06-08, 'Wij willen allemaal spelers zijn'.
- Nieuwsblad Geldermalsen, 28-08-08, 'Backstage bij provincie

Kwantitatieve gegevens 2008

	<i>aantal activiteiten</i>	<i>aantal bezoeken</i>
<i>C. Overige instellingen</i>		
Evenementen	13	13.250
Bezoekers websites	42	1.013.614
Overige activiteiten:		
- presentaties / workshops	22	15.659
- lezingen	48	4.759
- mediaprojecten	31	1.158
- beurzen en festivals	4	13.250
Publicaties: magazine	4	14.500
TOTAAL	164	1.076.190

Prijzen en onderscheidingen 2008

- CENIC Award 2008 voor het project *Cinegrid*, door CENIC, Corporation for Education Network Initiatives in California.
- Oeuvreprijs *Prins Bernhard Cultuurfonds* voor Yo! Opera Festival & Werkplaats. Waag Society maakte voor Yo! Opera de website De Zingende Stad.
- Twee *Erasmus EuroMedia Seals of Approval* door ESEC voor de projecten Teylers Bètalab en Games Atelier.

waag.org/prijzen

Personeel in 2008

Personeel in dienst

Bas van Abel
Lipika Bansal
Sterrin Beekman
Maïke Bisseling
Betty Bonn
Ron Boonstra
Henk Buursen
Edo Broeksma
Miek ten Brummelhuis
Willy Collewijn
Michael Crosland
Tom Demeyer
Dick van Dijk
Taco van Dijk
Ivonne Dings
Lucas Evers
Peter Fekkes
Auke Ferwerda
Ruby Graanoogst
Frans Harms
Michelle 't Hart
Keimpe de Heer
Klaas Hernamdt
Marieke Hochstenbach
Sander Hooreman
Rinske Hordijk
Christine van den Horn
Wietske Huisman
Tibor Kanyadi
Rob van Kranenburg
Frank Kresin
Arne Kuilman
Ronald Lenz
Jelmer Lesterhuis
Sanna Leupen
Gert Jan Leusink

Lodewijk Loos
Astrid Lubsen
Eugenie de Meijer
Paulien Melis
Andrew Ottevanger
Willem Daan Poppe
Cat Priem
Stephanie van Rosmalen
Alex Schaub
Marleen Stikker
Peter Troxler
Bart Tunnissen
Sabine Wildevuur
Raoul Wissink
Bas Withagen
Henk van Zeijts

Uit dienst

Ron van den Berg
Gijs Determeijer
Sven Strack
Karien Stroucken
Michiel van der Ros
Maiwynn van der Loos
Jean Michel Molenaar
Sam Nemeth
Fierman Baarspul
Fokke de Jong
Maarten Verwijs
Hein Wils
Ramon Govaars
Andrew Bullen
Floor Arts
Robbert Woltering

Stagiaires

Kylie Anne Abbott
Biute Carmen da Joa
Paula Colchero
Ali Duzenli
Jens Dyvik
Bastiaan Ekeler
Fiona van de Geijn
Koon Lam
Harm van den Nieuwenhof
Corrine Pape
Rachel Santegoets
Leendert Ullersma
Niels van der Vaart
Nienke Vos
Camilla Corazza
Andrika Bomas
Floortje Zonneveld
Leroy Snel
Mathieu Roubos